

4. Іжко Є.С. Метод проектів як один із засобів оптимізації автономного навчання. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2014. № 2 (8) С. 92-98.

УДК 378:005.6

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

*Калініченко Л.Л. д.е.н., проф.
Харківський національний університет ім. Каразіна В. Н.
Пакуліна А.А. к.е.н. доц.
Харківський національний університет будівництва та архітектури*

Сучасне суспільство потребує фахівців які володіють фундаментальними знаннями, професійними вміннями та навичками у своїй галузі, досвідом творчої та дослідницької діяльності для вирішення нових завдань, здатних швидко приймати нестандартні рішення. Останні дві складові освіти формуються в процесі самостійної роботи студентів.

Самостійна робота є завершальним етапом у розв'язанні навчально-пізнавальних завдань, які обговорювалися на лекціях, семінарах, практичних і лабораторних заняттях. Жодні знання, не підкріплені самостійною діяльністю, не можуть стати справжнім надбанням молодій людини. Саме розвиток дослідницьких умінь у студентів у процесі самостійної роботи сприяє формуванню спеціальних компетенцій та компетентностей, які будуть необхідні майбутньому спеціалісту. Компетенція – включає сукупність взаємозалежних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), заданих стосовно певному

колу предметів і процесів, і необхідні якісної продуктивної діяльності стосовно них. Компетентність – володіння, людиною відповідної компетенцією, що включає його особистісне ставлення до неї та предмет діяльності [1]. Отже, у певних видах та формах самостійної роботи студентів можна формувати та розвивати певні компетенції та, відповідно, компетентність. За якістю самостійно виконаної студентом роботи можна судити про рівень сформованості та розвитку відповідної компетенції. Важливість самостійної роботи виходить далеко за межі окремого навчального предмета. При виконанні самостійної роботи студенти удосконалюють так навички:

- Когнітивні навички: наприклад, здатність будувати неформальні правила для вирішення проблем; класифікувати об'єкти за заданими ознаками; формувати гіпотези; міркувати логічно.

- Метакогнітивні навички: здатність визначити ключові дії, необхідні для навчання, наприклад, запам'ятовування, застосування раніше засвоєних знань і використання формальних стратегії, відповідальність за власне навчання.

- Афективні навички: ці навички пов'язані з керуванням почуттями. Наприклад, мотивація як найважливіший афективний атрибут по відношенню до самостійної роботи. Студенти мотивовані вчитися, повідомляти більше, отримують задоволення від матеріалу і більш активно залучені до процесу навчання.

Крім того, самостійна робота формує самостійність не лише як комплекс умінь і навичок, а й як рису характеру, що відіграє значну роль у структурі особистості сучасного висококваліфікованого фахівця. Вміння брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, досягати поставлених цілей, знаходити конструктивні рішення, виходити з кризових ситуацій - це важливі навички для ефективного лідерства та управління продуктивністю.

Щоб самостійна робота дала максимально ефективний результат, її необхідно планувати й організовувати в поєднанні з іншими формами навчання і прийомами активізації самостійно-дослідної роботи студентів. Такими шляхами підвищення ефективності самостійної роботи є [2]:

- ретельний відбір викладачами та кафедрою змісту та обсягу навчального матеріалу для самостійної роботи студентів;

- організація індивідуальних планів навчання із залученням студентів до науково-дослідної роботи та по можливості до реального проектування на замовлення підприємств;

- включення самостійної роботи студентів до навчального плану та розкладу занять з організацією індивідуальних консультацій на кафедрах;

- створення комплексу навчальних та навчально-методичних посібників для виконання самостійної роботи студентів;

- розробка системи інтегрованих міжкафедральних завдань;

- орієнтація лекційних курсів на самостійну роботу;

- рейтинговий метод контролю самостійної роботи студентів;

- розробка завдань, що передбачають нестандартні рішення;

- індивідуальні консультації викладача та перерахунок його навчального навантаження з урахуванням самостійної роботи студентів;

- проведення форм лекційних занять типу лекції-бесіди, лекції-дискусії, де доповідачами та співдоповідачами виступають самі студенти, а викладач виконує роль ведучого. Такі заняття передбачають попереднє самостійне опрацювання кожної конкретної теми студентами з навчальних посібників, консультації з викладачем та використання додаткової літератури.

- навчання студентів методам самостійної роботи (тимчасові орієнтири виконання самостійної роботи для вироблення навичок планування бюджету часу; повідомлення рефлексивних знань, необхідних для самоаналізу та самооцінки);

- індивідуалізація завдань, а за групової роботи – чіткий її розподіл між членами групи.

Таким чином, самостійна робота студентів сприяє формуванню самостійності, ініціативності, дисциплінованості, акуратності, почуття відповідальності, необхідних майбутньому фахівцю в навчанні та професійній діяльності.

Література:

1 Гостьова Ю.М. Сучасні технології навчання. «Компетентно-орієнтований підхід у психологічному супроводі учнів URL : <https://www.google.com/search> (дата звернення 17.10.2022р.)

2 Самостійна робота студентів у педагогічному коледжі. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів Що таке самостійна робота студента URL : <https://goaravetisyan.ru/uk/samostoyatel'naya-rabota-studentov-v-pedagogicheskom-kolledzhe-samostoyatel'naya/> (дата звернення 17.10.2022р.)

УДК 374.14

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ШКОЛЯРІВ ДО НАУКОВО–ДОСЛІДНИХ РОБІТ КОНКУРСУ–ЗАХИСТУ МАН

*Захарова Д. Р., здобувачка вищої освіти
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»*

Основна проблема роботи із школярами полягає у незацікавленості технікою, у зв'язку з цим, швидкій втраті інтересу й концентрації. Це пов'язано з тим, що сучасних дітей цікавлять комп'ютерні технології